

GTTAD

GENEL TÜRK TARİHİ ARAşTIRMALARI DERGİSİ

Cilt: 7, Sayı: 15, Eylül 2025

GTTAD

JOURNAL OF GENERAL TURKISH HISTORY RESEARCH

Volume: 7, Issue: 15, September 2025

e-ISSN: 2667-5366

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi (GTTAD), Türk tarihine ve kültürüne dair bilimsel araştırmaların üretilmesini ve okuyucuya ulaştırılmasını amaç edinen Uluslararası Hakemli bir dergidir. GTTAD, Türklerin siyasi tarihleri, devlet gelenekleri, sosyal hayatları, askerî ve iktisadi faaliyetleri, dinî inançları, kültür ve mitolojileri vb. kapsamdaki konuları ele alır ve bu alandaki disiplinleri de yayın sahası olarak değerlendirir. Ocak, Mayıs ve Eylül olmak üzere yılda üç kez yayımlanan dergide Türkçe, İngilizce, Rusça ve Farsça makalelere yer verilir. Dergiye yayımlanmak üzere gönderilen yazılar ilk etapta Yayın Kurulu tarafından yazım ilkelerine uygunluk ve özgünlük açısından incelenir. Yayımlanması uygun bulunan yazılar adları gizli tutulan iki hakeme gönderilir. Hakem süreçleri tamamlanan makaleler Yayın Kurulu'nun nihai değerlendirmesi ve kararı sonrasında dergide yayımlanır. Dergide yayımlanan makalelerde savunulan görüşler Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisini hiçbir surette bağlamaz. Yayımlanan makale ve yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Kabul edilen yazılar yazara iade edilmez.

Gönderilen makalelerin özgünlük testi *Turnitin* programı ile denetlenmektedir.
<https://www.turnitin.com/>

Journal of General Turkish History Research (JGTHR), is an International Refereed Journal aiming at producing and delivering scientific research on Turkish history and culture. JGTHR deals with topics such as the political history of the Turks, their state traditions, social lives, military and economic activities, religious beliefs, culture, and mythology; evaluates the disciplines in this field as a broadcasting field. The journal is published three times a year, in January, May and September, and includes articles in Turkish, English, Russian and Persian. Each article is examined by the Editorial Board regarding writing principles and originality. The approved ones are sent to two independent experts for double-blind peer review. The articles for which the peer review process is completed are published after the final evaluation and decision of the Editorial Board. Authors are responsible for their articles. Any of their ideas are individual and does not bind the JGTHR. Accepted articles are not returned to the author.

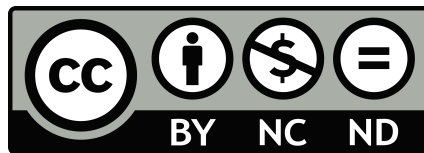
The articles sent are controlled for plagiarism by the *Turnitin* programme.
<https://www.turnitin.com/>

YAZIřMA ADRESİ / CORRESPONDENCE ADDRESS

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

Isparta-Afyon Karayolu 8. Km Çünür Doğu Yerleşkesi 32260 Isparta

E-Posta: ozgurturker@sdu.edu.tr

GENEL TÜRK TARİHİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
JOURNAL OF GENERAL TURKISH HISTORY RESEARCH
e-ISSN: 2667-5366

BİLİMSEL YAYIN KOORDİNATÖRÜ / SCIENTIFIC PUBLICATION COORDINATOR

Doç. Dr. Özgür TÜRKER (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)

BAŞEDİTÖR / EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Hasan IŞIK (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)

Prof. Dr. Tülay YÜREKLİ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın/TÜRKİYE)

Prof. Dr. Oktay BERBER (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir/TÜRKİYE)

Prof. Dr. Peter Benjamin GOLDEN (Rutgers University-New Jersey/ABD)

Prof. Dr. Rudolph P. MATTHEE (University of Delaware-Newark/ABD)

Doç. Dr. Özgür TÜRKER (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)

Doç. Dr. Abdolvahid SOOFİZADEH (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)

Doç. Dr. Tuba TOMBULOĞLU (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)

Doç. Dr. S. Serkan ÜKTEN (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)

Doç. Dr. Eralp ERDOĞAN (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi-Tekirdağ/TÜRKİYE)

Dr. Pınar YİĞİT TÜRKER (Isparta/TÜRKİYE)

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)

Doç. Dr. Muzaffer DURAN (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)

Doç. Dr. Teofik Orkun DEVELİ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali BOZKUŞ (Hitit Üniversitesi-Çorum/TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KORKMAZ (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi-Burdur/TÜRKİYE)

Arş. Gör. Mehmet BAYRAM (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)

Dr. Ahmet DOĞAN (Niğde/TÜRKİYE)

YAYIN KOORDİNATÖRÜ / PUBLICATION COORDINATOR

Doç. Dr. Selim Serkan ÜKTEN

HALKLA İLİŞKİLER / PUBLIC RELATIONS

Doç. Dr. Tülay YÜREKLİ

SEKRETERYA / SECRETARIAT

Halil Can AKGÜN

Dr. Muhammed Emin KOÇAK

Dr. Onur YILDIZ

Efe OKCU

DİL VE REDAKSİYON KURULU / LANGUAGE AND EDITING BOARD

Dr. Ahmet KARADENİZ

Dr. Fatih BOSTANCI

İsmail Hulusi ŞENYİL

Cüneyt GÜNDÜZ

Yiğit Burak ÖZDEN

Semanur OĞUZ

Volkan KOÇ

Burak AVCU

Nurcan ÇEVİK

Dr. Umut YOLSEVER

Merve YALIMEL

Yağmur DERİN ÜKTEN

Ayşe ORHON

Sena SARAÇ

Arif Ozan ALTUN

Hakan ARABACI

Muhammet Mustafa YOLUDOĞRU

Tahsin Efe BİLGİ

Zülküf Sarıtepe

MİZANPAJ / TYPESETTING

Doç. Dr. Özgür TÜRKER

Dr. Pınar YİĞİT TÜRKER

İNDEKS KOORDİNATÖRÜ / INDEX COORDINATOR

Doç. Dr. Özgür TÜRKER

TÜRKÇE EDİTÖR / TURKISH LANGUAGE EDITOR

Dr. Pınar YİĞİT TÜRKER

İNGİLİZCE EDİTÖR / ENGLISH LANGUAGE EDITOR

Doç. Dr. Eralp EDOĞAN

RUSÇA EDİTÖR / RUSSIAN LANGUAGE EDITOR

Arş. Gör. Dr. Selim KARAGÖZ

FARŞÇA EDİTÖR / PERSIAN LANGUAGE EDITOR

Doç. Dr. Abdolvahid SOOFİZADEH

KAPAK TASARIM / COVER DESIGN

Emine ÇAKIR

ULUSLARARASI BİLİM DANIŞMA KURULU
INTERNATIONAL SCIENTIFIC ADVISORY COMMITTEE

	Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Abdulvahap KARA (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Altay Tayfun ÖZCAN (Dumlupınar Üniversitesi – Kütahya/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Ahmet TOKSOY (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Cihat AYDOĞMUŞOĞLU (Ankara Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Emin ŞİHALİYEY (Nahcivan Devlet Üniversitesi – Nahcivan/AZERBAYCAN)		
	Prof. Dr. Erkan GÖKSU (Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Fatih ÜNAL (Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi – TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Farhod MAKSUDOV (Özbekistan Bil. Ak. Milli Ark. Merkezi -Taşkent/ ÖZBEKİSTAN)		
	Prof. Dr. Füsün KARA (Fırat Üniversitesi – Elazığ/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Gülay KARADAĞ ÇINAR (Afyon Kocatepe Üniversitesi – Afyonkarahisar/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Haldun EROĞLU (Ankara Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Hava SELÇUK (Erciyes Üniversitesi – Kayseri/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. İskender Ayazoviç GİLYAZOV (Tataristan İlim. Ak. – Kazan/RUSYA FEDERASYONU)		
	Prof. Dr. Konuralp ERCİLASUN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Kürşat YILDIRIM (İstanbul Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK (Gazi Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mehmet ALPARGU (Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mualla UYDU YÜCEL (İstanbul Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Muhammed Bilal ÇELİK (Sakarya Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Okan YEŞİLOT (Marmara Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Onur Alp KAYABAŞI (Aksaray Üniversitesi – Aksaray/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Saadettin Yağmur GÖMEÇ (Ankara Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Tilla Deniz BAYKUZZU (Trakya Üniversitesi – Edirne/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Üçler BULDUK (Ankara Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Ali Rıza YAĞLI (Giresun Üniversitesi – Giresun/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Alper ALP (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Aysel ERDOĞAN (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi – Osmaniye/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. B. Tümen SOMUNCUOĞLU (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Cihad CİHAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi – Afyonkarahisar/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Derya DERİN PAŞAOĞLU (Karadeniz Teknik Üniversitesi – Trabzon/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Elvin YILDIRIM (İstanbul Aydın Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Emrah NAKİ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi – Çanakkale/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Hatice KERİMOĞLU (Balıkesir Üniversitesi – Balıkesir/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Hikmet DEMİRCİ (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi – Kahramanmaraş/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Leyla DERVİŞ (Akdeniz Üniversitesi – Antalya/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Mesut KARAKULAK (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi – Ankara/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Murat ÖZKAN (Ordu Üniversitesi – Ordu/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Serdar Oğuzhan ÇAYCIOĞLU (Marmara Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		

	Doç. Dr. Şeyda BÜYÜKCAN SAYILIR (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi – Eskişehir/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ (Gaziantep Üniversitesi – TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Abdul Metin ÇELİKBİLEK (Selçuk Üniversitesi – Konya/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ÜSTÜN (Ege Üniversitesi – İzmir/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Ali TORAMAN (Amasya Üniversitesi – Amasya/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Aybuke GÜZAY (İzmir Bakırçay Üniversitesi – TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Başak KUZAKÇI (Marmara Üniversitesi – İstanbul/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Can Tankut ESMEN (Trakya Üniversitesi – Edirne/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Davut ŞAHBAZ (Selçuk Üniversitesi – Konya/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi İlker TÜRKMEN (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi – Kırşehir/TÜRKİYE)		
	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali BOZKUŞ (Hitit Üniversitesi – Çorum/TÜRKİYE)		
	Dr. Arş. Gör. Emre TEĞİN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi – Çanakkale/TÜRKİYE)		
	Dr. Arş. Gör. Hasan AKSOY (Selçuk Üniversitesi – Konya/TÜRKİYE)		
<i>Unvan ve isme göre alfabetik sıralı / Sorted by academic title and name</i>			

DERGİNİN TARANDIĐI İNDEKSLER / THE JOURNAL IS INDEXED IN

	TR Dizin https://app.trdizin.gov.tr/dergi/TWpNeU5qWT0/genel-turk-tarihi-arastirmalari-dergisi
	International Scientific Indexing (ISI) https://isindexing.com/isi/journaldetails.php?id=8981
	Directory of Research Journals Indexing http://olddrji.lbp.world/JournalProfile.aspx?jid=2667-5366
	ASOS Index https://asosindex.com.tr/index.jsp?modul=journal-page&journal-id=959
	Scientific Indexing Services https://www.sindexs.org/JournalList.aspx?ID=5840
	İdeal Online https://www.idealonline.com.tr/IdealOnline/dergi/genel-turk-tarihi-arast-rmalar-dergisi/991
	ResearchBib - Academic Resource Index http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2667-5366
	Paperity https://paperity.org/journal/203691/genel-turk-tarihi-arastirmalari-dergisi
	ERIH PLUS https://kanalregister.hkdir.no/publiseringsskanaler/erihplus/periodical/info?id=505447

SOSYAL AĐLAR / SOCIAL NETWORKS

			
---	---	--	---

KÖR HAKEMLİK GARANTİ BEYANNAMESİ

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi olarak, yayın süreçlerimizde *Uluslararası Yayın Etiği Beyannamesi* (Committee on Publication Ethics - COPE) ilkelerine bağlı kalmayı taahhüt ederiz. Dergimiz, akademik tarafsızlık ve bilimsel dürüstlük ilkeleri doğrultusunda, kör hakemlik (*double-blind peer review*) sistemini uygulamaktadır. Bu süreçte, hakemlerin ve yazarların kimlikleri karşılıklı olarak gizli tutulmakta ve bu gizliliğin korunması temel prensibimiz olarak özenle gözetilmektedir.

Dergimizin **Cilt 7, Sayı 15** kapsamındaki makalelerin değerlendirme sürecine katkı sunan değerli hakemlerimize içtenlikle teşekkür ederiz. Hakemlik sürecine katkıda bulunan akademisyenlerimizin isimleri, hakemlik sürecinin anonimlik ilkesi gereği açıklanmamaktadır. Bununla birlikte, bilimsel katkılarından dolayı kendilerine minnettarlığımızı ifade etmek isteriz.

Bilimsel yayın sürecinin kalitesini ve güvenilirliğini artırmak adına göstermiş oldukları özverili çalışmalar için teşekkür eder, gelecek sayılarımızda da iş birliğimizin devam etmesini dileriz.

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi Editör Kurulu

DECLARATION OF ASSURANCE FOR DOUBLE-BLIND PEER REVIEW

As *Journal of General Turkish History Research*, we are committed to adhering to the principles of the *International Publication Ethics Declaration* (Committee on Publication Ethics - COPE) in all stages of our publication process. In line with the principles of academic impartiality and scientific integrity, our journal implements a double-blind peer review system. During this process, the identities of both reviewers and authors are kept strictly confidential, and safeguarding this anonymity remains one of our core principles.

We extend our heartfelt gratitude to the esteemed reviewers who have contributed to the evaluation process of the articles included in Volume 7, Issue 15 of our journal. In accordance with the principles of anonymity in the peer review process, the names of the scholars who participated in the review process are not disclosed. However, we express our sincere appreciation for their invaluable scientific contributions.

We thank our reviewers for their dedicated efforts in enhancing the quality and reliability of the scientific publication process and look forward to continuing our collaboration in future issues.

Editorial Board of Journal of General Turkish History Research

Editörlerden...

Sevgi Kafalı Hocamızın Aziz Hatırasına...

Bazen kelimelerin yetersiz kaldığı anlar vardır. Fikir dünyamızın ulu çınarlarından birini daha sonsuzluğa uğurlamanın hüznünü yaşarken, elinizdeki bu sayıyı hazırlamanın buruk bir teselli sunduğunu itiraf etmeliyiz. Bu sayı, sadece akademik makalelerin bir araya geldiği bir koleksiyon değil, aynı zamanda büyük bir fikrin ve adanmış bir ömrün önünde saygıyla eğilişimizin bir nişanesidir.

*Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi'*nin bu sayısını, Türk düşünce hayatının bilge ve mütevazı ismi, değerli hocamız Sevgi Kafalı'nın aziz hatırasına ithaf ediyoruz. O, kıymetli eşi Prof. Dr. Mustafa Kafalı ile birlikte bir nesle ışık tutmuş, Türk milliyetçiliği davasını omuzlamış ve ardında asla silinmeyecek derin izler bırakmıştır. Fikirleriyle olduğu kadar duruşuyla da örnek olan Sevgi Hoca, "Almila" yakıştırmasıyla gönüllerde taht kurmuş, Atsız'ın emanetini bir ömür onurla taşımıştır.

Bu vesileyle, bu sayının mütevazı sayfalarının, onun aydınlattığı yolda yürüyen bizler için bir ışık, aziz hatırası için ise kalıcı bir anı olmasını temenni ediyoruz. Ruhunu şad, mekânı cennet olsun.

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi'nin 7. Cilt, 15. Sayısında (Eylül 2025) 21 araştırma makalesi, 1 Çeviri Makale ve 1 kitap incelemesine yer verilmiştir.

Dergimizin bu sayısı, Türk kültürünün kadim köklerine ve erken tarihî evrelerine inen çalışmalarla açılıyor. Gediz Tuluğ, Neolitik Dönem'den itibaren bir seramik tekniğinin izini sürdüğü *Yenisey-Lena'dan Kazakistan'a "Örs ve Tokaç Metodu'nun" "Yakut Metodu'na" Dönüşümünün Etno-Kültürel Açısından Değerlendirilmesi* başlıklı makalesiyle okuru karşılıyor. Ardından Aslı Çandarlı, *Türk Kültüründe Üç Boynuzlu Başlığın Anlamına Dair* isimli çalışmasıyla eski Türklerin sembolik dünyasına kapı aralıyor. Bu kültürel izleği, Oder Alizade ve Yadigar Aliyev'in Kafkaslar'daki Türk tamgalarını incelediği *Kafkas Albania'sı Yazılı Anıtlarında Türk Tamgaları* adlı araştırması takip ediyor. Kronolojik olarak ilerleyen bu bölümü, İlhan Aslan'ın 7. yüzyıldaki Bizans-Sasani mücadelesinde Batı Türk Kağanlığı'nın stratejik rolünü ele aldığı *Herakleios Dönemi Bizans-Sasani Savaşında Müttefik Bir Güç: Batı Türk Kağanlığı* başlıklı makalesi tamamlıyor.

Orta Çağ dünyası, Selçuklu ve Haçlılar dönemi ekseninde dört farklı araştırma ile ele alınıyor. Sedat Bilinir, 11. yüzyıldaki güç dengelerini derinden etkileyen bir isyanı, *Arslan Besâsîrî İsyanı ve Bu İsyanın Selçuklu-Abbâsî-Fâtımî Devletleri Ekseninde Bölge Kaderine Olan Etkileri* başlıklı makalesiyle inceliyor. Hemen ardından Necmettin Ayan, Birinci Haçlı Seferi'ne farklı bir yorum getirerek bu olayı stratejik bir savunma hamlesi olarak değerlendirdiği *Preemptive Defense on Christendom's Frontiers: Reassessing the First Crusade as a Strategic Safeguard* adlı çalışmasını sunuyor. Bölgedeki siyasi tarihe Eyyûbîler penceresinden bakan Nuran Ünal, *Suriye Tarihine Damga Vuran Bir Eyyûbî Hatunu: Halep Nâibesi Dayfe Hatun* isimli makalesiyle dönemin güçlü bir kadın figürünü merkeze alıyor. Bu tematik bloğu, Muhittin Çeken'in Akkâ'nın düşüşü sonrası Kutsal Topraklar'ı geri alma projelerini karşılaştırmalı olarak analiz ettiği *"Kutsal Toprakların Kurtarılmasında Memlûk Engeli: Fidenzio da Padova, Korykoslu Hayton, Jacques De Molay ve Foulques De Villaret'nin Haçlı Seferi Projeleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme"* başlıklı derinlikli araştırması sonlandırıyor.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çeşitli asırlarına odaklanan makaleler, derginin sonraki bölümünü oluşturuyor. Merve Karakulak, 18. yüzyıl saray elitinin tüketim alışkanlıklarını ve ekonomik ağlarını *Haremde Çarşıya: Morali Beşir Ağa'nın Avrupa Tüccarıyla Ekonomik İlişkileri ve 18. Yüzyıl İstanbul'unda Lüks Tüketim* adlı çalışmasıyla aydınlatıyor. Aynı yüzyılın sonlarında taşra idaresine odaklanan Necmettin Aygün ve Bahar Kaymaz, *Aksaray Sancağında Tımar Düzenine Dair Arşiv Kayıtları (1786-1793)* başlıklı makalelerinde arşiv belgelerine dayalı önemli bulgular paylaşıyor. 20. yüzyıl başına gelindiğinde ise Erdoğan Keleş, bir tabibin gözünden imparatorluğun Balkanlardaki bir vilayetini *Mustafa Ruhî'nin Yanya Vilayeti İzlenimleri (1900)* adlı biyografik çalışmasıyla anlatıyor. İmparatorluğun son yıllarındaki karmaşık siyasi manzarayı, Yalçın Murgul'un Alfred Nossig figürü üzerinden Filistin'e Yahudi yerleşimi idealine alternatif bir bakış sunduğu *Alfred Nossig ve Osmanlı İmparatorluğu: Yahudilerin Filistin'e Yerleşim İdealinin Farklı Bir Hikâyesi (1900-1918)* başlıklı makalesi takip ediyor.

İmparatorluktan ulus devlete geçiş ve 20. yüzyılın ilk yarısındaki kritik gelişmeler, bir sonraki makale grubunun ana temasını teşkil ediyor. Hasan Ali Polat, bir idarecinin tanıklığıyla Milli Mücadele yıllarını yansıtan *Osman Zeki Bey'in Hayatı ve Kuvâ-yı Milliye Hatıraları* başlıklı çalışmasını okura sunuyor. Aynı tarihsel kesitte Kafkasya'daki gelişmeleri ele alan Nigar Jamalova, *Azerbaycan ve Ermenistan Arasındaki Siyasi İlişkiler: M.H.Tekinski'nin Faaliyeti* adlı makalesiyle diplomatik bir süreci aydınlatıyor. Yeni Türk devletinin toplumsal ve hukuki reformları ise Harun Aydın'ın *Erken Cumhuriyet Döneminde Boşanma ve Nafaka* başlıklı çalışmasının konusunu oluşturuyor. Bu bölüm, Tekin Önal'ın İkinci Dünya Savaşı yıllarındaki hassas Türk-Sovyet ilişkilerini bir büyükelçinin faaliyetleri üzerinden incelediği *İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türk-Sovyet İlişkileri ve Etkin Bir Büyükelçi: Sergey Aleksandroviç Vinogradov'un Faaliyetleri* adlı makalesiyle nihayete eriyor.

Son olarak derginin araştırma makaleleri, İkinci Dünya Savaşı sonrası döneme ve tarih disiplininin teorik zeminine odaklanıyor. Adil Adnan Öztürk, bir insanlık dramı olan Ahıska Türklerinin sürgün ve göç hikâyesini *Sessizlerin Çığı: Aydın İli İncirliova İlçesine Yerleşen Ahıska Türkleri Örneği* başlıklı çalışmasıyla ele alıyor. Türkiye'nin çok partili hayatına geçiş sürecini, Alparslan Öztürkçü'nün *I. Menderes Hükümetinin Programına Parti İçinden Tepkiler* adlı makalesiyle inceliyoruz. Türkiye'nin 1960'lardaki dış politikasını, Recep Arslan ve Hakan Türkkan'ın kaleme aldığı *Türkiye Libya İlişkileri (1960- 1969)* adlı araştırmada takip etmek mümkün. Bu zengin makale seçkisi, Adnan Kara'nın tarih yazımının felsefi ve metodolojik sorunlarını tartıştığı *Tarih Felsefesi ve Zihniyet İlişkisi Bağlamında Tarihyazımı Üzerine Bir Değerlendirme* başlıklı teorik katkısıyla tamamlanıyor. Ayşe Eryaman, ise çalışmasında, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki Dil İnkılabı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yansımalarını ve milletvekillerinin dilin sadeleştirilmesi konusundaki hassasiyetini ve girişimlerini ele alıyor.

Araştırma makalelerine ek olarak, bu sayımızda önemli bir çeviriye de yer veriliyor. Hasan Yalçın'ın Türkçeye kazandırdığı, Mihaly Dobrovits imzalı *Türklerin Otuz Boyu* başlıklı çalışma, erken dönem Türk boy konfederasyonlarının yapısını mercek altına alıyor. Dobrovits, Çince bir mezar taşında geçen 'Otuz Boy' ibaresinden yola çıkarak, bu sayının Dokuz Oğuz, Doğu Türkleri ve On Ok (Batı Türkleri) boylarının birleşiminden oluştuğuna dair yeni bir tez ortaya koyuyor. Bu makale, İç Asya göçebe yapılarının anlaşılmasına dair literatüre önemli bir katkı sunmaktadır.

Dergimizin bu sayısındaki son bölüm ise kitap incelemesine ayrılmıştır. Bu bölümde Fatih Orta, Çetin Kaya'nın kaleme aldığı *Çağatay Hanlığı-Büyük Moğol Kağanlığı Arasındaki Siyasi İlişkiler (Başlangıcından 1320 Yılına Kadar)* başlıklı eseri okurlarımız için değerlendiriyor.

Sevgi Kafalı'nın aziz hatırasına ithaf ettiğimiz 15. sayımızın, tarih araştırmalarının en eski dönemlerinden yakın tarihe uzanan geniş yelpazeyle okurlarımıza zengin bir entelektüel yolculuk sunmasını ümit ediyoruz. Bu özel sayının ortaya çıkmasında değerli çalışmalarıyla katkı sunan yazarlarımıza, derinlikli analizleriyle metinleri zenginleştiren hakemlerimize ve yayın sürecinin her adımında titizlikle çalışan yayın kurulumuza en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Editörler

Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE

Doç. Dr. Özgür TÜRKER

From the Editors...

In Cherished Memory of Sevgi Kafalı...

There are moments when words fall short. As we mourn the passing of another great pillar of our intellectual world to eternity, we must confess that preparing this issue has offered a bittersweet consolation. This issue is not merely a collection of academic articles; it is a testament to our respectful bow before a great ideal and a devoted life.

We dedicate this issue of the *Journal of General Turkish History Research* to the cherished memory of our esteemed teacher, Sevgi Kafalı, the wise and humble figure of Turkish intellectual life. Together with her treasured husband, Prof. Dr. Mustafa Kafalı, she illuminated a generation, shouldered the cause of Turkish nationalism, and left behind profound marks that will never fade. An exemplar not only in her ideas but also in her principles, Sevgi Hoca was enthroned in our hearts with the epithet "Almila," and she honourably carried the trust of Atsız throughout her life.

On this occasion, we hope that the modest pages of this issue will be a light for those of us who walk the path she illuminated, and a lasting memorial to her cherished memory. May her soul rest in peace, and may her place be in paradise.

The 7th Volume, 15th Issue (September 2025) of the *Journal of General Turkish History Studies* features 21 research articles, 1 translated article, and 1 book review.

This issue of our journal opens with studies that delve into the ancient roots and early historical stages of Turkish culture. Gediz Tuluğ greets the reader with his article titled *Yenisey-Lena'dan Kazakistan'a "Örs ve Tokaç Metodu'nun" "Yakut Metodu'na" Dönüşümünün Etno-Kültürel Açısından Değerlendirilmesi* [An Ethno-Cultural Evaluation of the Transformation of the "Anvil and Hammer Method" into the "Yakut Method" from Yenisey-Lena to Kazakhstan], in which he traces a ceramic technique from the Neolithic period onwards. Following this, Aslı Çandarlı opens a door to the symbolic world of the ancient Turks with her work, *Türk Kültüründe Üç Boynuzlu Başlığın Anlamına Dair* [On the Meaning of the Three-Horned Headdress in Turkish Culture]. This cultural thread is continued by Oder Alizade and Yadigar Aliyev's research, *Kafkas Albanya'sı Yazılı Anıtlarında Türk Tamgaları* [Turkic Tamgas on the Written Monuments of Caucasian Albania], which examines Turkic tamgas in the Caucasus. This chronologically progressing section is completed by İlhan Aslan's article, *Herakleios Dönemi Bizans-Sasani Savaşında Müttefik Bir Güç: Batı Türk Kağanlığı* [The Western Turkic Khaganate: An Allied Power in the Byzantine-Sasanian War of Heraclius' Era], which discusses the strategic role of the Western Turkic Khaganate in the 7th-century Byzantine-Sasanian conflict.

The medieval world is explored through four different studies focusing on the Seljuk and Crusader periods. Sedat Bilinir examines a rebellion that profoundly affected the 11th-century balance of power in his article *Arslan Besâsîrî İsyanı ve Bu İsyanın Selçuklu-Abbâsî-Fâtımî Devletleri Ekseninde Bölge Kaderine Olan Etkileri* [The Arslan Besasiri Rebellion and Its Effects on the Region's Destiny within the Seljuk-Abbasid-Fatimid Axis]. Immediately after, Necmettin Ayan presents his work *Preemptive Defense on Christendom's Frontiers: Reassessing the First Crusade as a Strategic Safeguard*, offering a different interpretation of the First Crusade by evaluating it as a strategic defensive action. Viewing the region's political history from an Ayyubid perspective, Nuran Ünal centres on a powerful female figure of the period in her article *Suriye Tarihine Damga Vuran Bir Eyyûbî Hatunu: Halep Nâibesi Dayfe Hatun* [An Ayyubid Lady Who Left Her Mark on Syrian History: Dayfa Khatun, the Regent of Aleppo]. This thematic block is concluded by Muhittin Çeken's in-depth research, *"Kutsal Toprakların Kurtarılmasında Memlûk Engeli: Fidenzio da Padova, Korykoslu Hayton, Jacques De Molay ve Foulques De Villaret'nin Haçlı Seferi Projeleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme"* ["The Mamluk Obstacle in the Recovery of the Holy Lands: A Comparative Evaluation of the Crusade Projects of Fidenzio of Padua, Hayton of

Corycus, Jacques de Molay, and Foulques de Villaret’], which comparatively analyses the projects to reclaim the Holy Lands after the fall of Acre.

The next section of the journal consists of articles focusing on various centuries of the Ottoman Empire. Merve Karakulak sheds light on the consumption habits and economic networks of the 18th-century palace elite with her study *Haremden Çarşıya: Moralı Beşir Ağa’nın Avrupa Tüccarıyla Ekonomik İlişkileri ve 18. Yüzyıl İstanbul’unda Lüks Tüketim* [From the Harem to the Market: The Economic Relations of Moralı Beşir Agha with European Merchants and Luxury Consumption in 18th-Century Istanbul]. Focusing on provincial administration in the late same century, Necmettin Aygün and Bahar Kaymaz share important findings based on archival documents in their article *Aksaray Sancağında Tımar Düzenine Dair Arşiv Kayıtları (1786-1793)* [Archival Records on the Tımar System in the Sanjak of Aksaray (1786-1793)]. As we arrive at the beginning of the 20th century, Erdoğan Keleş recounts the story of a province in the Balkans through the eyes of a physician in his biographical study, *Mustafa Ruhî’nin Yanya Vilayeti İzlenimleri (1900)* [The Ioannina Vilayet Impressions of Mustafa Ruhî (1900)]. The complex political landscape of the empire’s final years is examined in the subsequent article by Yalçın Murgul, *Alfred Nossig ve Osmanlı İmparatorluğu: Yahudilerin Filistin’e Yerleşim İdealinin Farklı Bir Hikâyesi (1900-1918)* [Alfred Nossig and the Ottoman Empire: A Different Story of the Ideal of Jewish Settlement in Palestine (1900-1918)], which offers an alternative perspective on the ideal of Jewish settlement in Palestine through the figure of Alfred Nossig.

The transition from empire to nation-state and the critical developments of the first half of the 20th century constitute the main theme of the next group of articles. Hasan Ali Polat presents the reader with *Osman Zeki Bey’in Hayatı ve Kuvâ-yı Milliye Hatıraları* [The Life of Osman Zeki Bey and His Memoirs of the Kuvâ-yı Milliye], which reflects upon the years of the National Struggle through the testimony of an administrator. In the same historical period, developments in the Caucasus are detailed by Nigar Jamalova in her article *Azerbaycan ve Ermenistan Arasındaki Siyasi İlişkiler: M.H.Tekinski’nin Faaliyeti* [Political Relations Between Azerbaijan and Armenia: The Activities of M. H. Tekinski], which illuminates a diplomatic process. The social and legal reforms of the new Turkish state are the subject of Harun Aydın’s work, *Erken Cumhuriyet Döneminde Boşanma ve Nafaka* [Divorce and Alimony in the Early Republican Period]. This section concludes with Tekin Önal’s article, *İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türk-Sovyet İlişkileri ve Etkin Bir Büyükelçi: Sergey Aleksandroviç Vinogradov’un Faaliyetleri* [Turkish-Soviet Relations During the Second World War and an Influential Ambassador: The Activities of Sergey Aleksandrovich Vinogradov], which examines the sensitive Turkish-Soviet relations during the Second World War through the activities of an ambassador.

Finally, the journal’s research articles focus on the post-Second World War period and the theoretical foundations of the discipline of history. Adil Adnan Öztürk addresses the human drama of the exile and migration of the Ahıska Turks in his study *Sessizlerin Çığlığı: Aydın İli İncirlioğlu İlçesine Yerleşen Ahıska Türkleri Örneği* [The Scream of the Silent: The Case of Ahıska Turks Settled in the İncirlioğlu District of Aydın Province]. We examine Turkey’s transition to multi-party life through Alparslan Öztürkçü’s article, *I. Menderes Hükümetinin Programına Parti İçinden Tepkiler* [Reactions from Within the Party to the Programme of the First Menderes Government]. It is possible to follow Turkey’s foreign policy in the 1960s in the research authored by Recep Arslan and Hakan Türkkan, *Türkiye Libya İlişkileri (1960-1969)* [Turkey-Libya Relations (1960-1969)]. This rich collection of articles is completed by Adnan Kara’s theoretical contribution, *Tarih Felsefesi ve Zihniyet İlişkisi Bağlamında Tarihyazımı Üzerine Bir Değerlendirme* [An Evaluation of Historiography in the Context of the Philosophy of History and Mentality], which discusses the philosophical and methodological problems of historiography. Ayşe Eryaman, on the other hand, deals with the reflections of the Language Revolution in the first years of the Republic on the Grand National Assembly of Turkey and the sensitivity and attempts of the deputies to simplify the language.

In addition to the research articles, this issue also features an important translation. The work by Mihaly Dobrovits, translated into Turkish by Hasan Yalçın, titled *Türklerin Otuz Boyu* [The Thirty Tribes of the Turks], places the structure of early Turkic tribal confederations under scrutiny. Proceeding from

the phrase ‘Thirty Tribes’ found on a Chinese tombstone, Dobrovits puts forward a new thesis that this number is composed of the combination of the Nine Oghuz, the Eastern Turks, and the Ten Arrows (Western Turks) tribes. This article offers a significant contribution to the literature on understanding Inner Asian nomadic structures.

The final section in this issue of our journal is devoted to a book review. In this section, Fatih Orta reviews the work by Çetin Kaya titled *Çağatay Hanlığı-Büyük Moğol Kağanlığı Arasındaki Siyasi İlişkiler (Başlangıcından 1320 Yılına Kadar)* [Political Relations Between the Chagatai Khanate and the Great Mongol Khanate (From its Beginnings until 1320)] for our readers.

We hope that our 15th issue, which we dedicate to the cherished memory of Sevgi Kafalı, offers our readers a rich intellectual journey with its wide spectrum stretching from the earliest periods of historical research to recent history. We extend our most sincere thanks to our authors who contributed with their valuable works, to our referees who enriched the texts with their in-depth analyses, and to our editorial board who worked meticulously at every step of the publication process of this special issue.

Editors

Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE

Assoc. Prof. Dr. Özgür TÜRKER

GENEL TÜRK TARİHİ
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Cilt: 7, Sayı: 15, Eylül 2025

JOURNAL OF GENERAL TURKISH
HISTORY RESEARCH
Volume: 7, Issue: 15, September 2025

İÇİNDEKİLER
ARAŞTIRMA MAKALELERİ

CONTENTS
RESEARCH ARTICLES

GEDİZ TULUĞ

*Yenisey-Lena'dan Kazakistan'a "Örs ve Tokaç
Metodu'nun" "Yakut Metodu'na" Dönüşümünün
Ethno-Kültürel Açıdan Değerlendirilmesi*

*Ethno-Cultural Evaluation of the Transformation of
"Paddle and Anvil Method" to "Yakut Method" from
Yenisey-Lena to Kazakhstan*

ss. 615-644.

ASLI ÇANDARLI

*Türk Kültüründe Üç Boynuzlu Başlığın
Anlamına Dair*

*On the Meaning of the Three-Horned Headdress in
Turkish Culture*

ss. 645-658

ODER ALİZADE-YADİGAR ALİYEV

*Kafkas Albania'sı Yazılı Anıtlarında
Türk Tamgaları*

*Turkic Tamgas in Written Monuments of
Caucasian Albania*

ss. 659-678

İLHAN ASLAN

*Herakleios Dönemi Bizans-Sasani Savaşında
Müttefik Bir Güç: Batı Türk
Kağanlığı*

*An Allied Power in the Byzantine-Sasanian War
During the Reign of Heraclius: The Western Turkic
Khaganate*

ss. 679-694

SEDAT BİLİNİR

*Arslan Besâsîrî İsyanı ve Bu İsyanın Selçuklu-
Abbâsî-Fâtımî Devletleri Ekseninde Bölge
Kaderine Olan Etkileri*

*Arslan Bashasiri Rebellion and Its Effects on the Fate of
the Region in the Axis of Seljuk-Abbasid-
Fatimid States*

ss. 695-710

NECMETTİN AYAN

*Hristiyanlık Sınırlarında Önleyici Savunma: Birinci
Haçlı Seferi'nin Stratejik Bir Koruma Olarak Yeniden
Değerlendirilmesi*

*Preemptive Defense on Christendom's Frontiers:
Reassessing the First Crusade as a
Strategic Safeguard*

ss. 711-728

NURAN ÜNAL

*Suriye Tarihine Damga Vuran Bir Eyyûbî Hatunu:
Halep Nâibesi Dayfe Hatun*

*An Ayyubid Woman Who Left Her Mark on the History
of Syria: Dayfe Khatun, the Regent of Aleppo*

ss. 729-744

MUHİTTİN ÇEKEN

*Kutsal Toprakların Kurtarılmasında Memlûk Engeli:
Fidenzio da Padova, Korykoslu Hayton, Jacques De
Molay ve Foulques De Villaret'nin Haçlı Seferi Projeleri
Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme*

*The Mamlûk Obstacle in the Recovery of the Holy Land:
A Comparative Evaluation of the Crusade Projects of
Fidenzio da Padova, Hayton of Korykos, Jacques de
Molay, and Foulques de Villaret*

ss. 745-758

MERVE KARAKULAK

*Haremden Çarşıya: Moralı Beşir Ağa'nın Avrupa
Tüccarıyla Ekonomik İlişkileri ve 18. Yüzyıl
İstanbul'unda Lüks Tüketim*

*From the Harem to the Marketplace: Moralı Beşir
Ağa's Economic Relations with European Merchants
and Luxury Consumption in 18th-Century Istanbul*

ss. 759-776

NECMETTİN AYĞÜN-BAHAR KAYMAZ

*Aksaray Sancağında Tımar Düzenine Dair Arşiv
Kayıtları (1786-1793)*

*Archival Records Regarding the Tımar System in
Aksaray Sanjak (1786-1793)*

ss. 777-798

ERDOĞAN KELEŞ

*Mustafa Ruhî'nin Yanya Vilayeti
İzlenimleri (1900)*

*Mustafa Ruhî's Impressions of the Yanya
Province (1900)*

ss. 799-836

YALÇIN MURGUL

*Alfred Nossig ve Osmanlı İmparatorluğu:
Yahudilerin Filistin'e Yerleşim İdealinin Farklı Bir
Hikâyesi (1900-1918)*

*Alfred Nossig and the Ottoman Empire: An Alternative
Vision of Jewish Settlement in Ottoman Palestine
(1900-1918)*

ss. 837-864

HASAN ALİ POLAT

*Osman Zeki Bey'in Hayatı ve Kuva-yı Milliye
Hatıraları*

*The Life of Osman Zeki Bey and His Memoirs of the
National Forces*

ss. 865-886

NİGAR JAMALOVA

*Azerbaycan ve Ermenistan Arasındaki Siyasi
İlişkiler: M.H.Tekinski'nin Faaliyeti*

*Political Relations Between Azerbaijan and Armenia:
M.Kh.Tekinsky's Activity*

ss. 887- 902

HARUN AYDIN

*Erken Cumhuriyet Döneminde Boşanma
ve Nafaka*

*Divorce and Alimony in the Early
Republican Period*

ss. 903-918

TEKİN ÖNAL

*İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türk-Sovyet
İlişkileri ve Etkin Bir Büyükelçi: Sergey Aleksandroviç
Vinogradov'un Faaliyetleri*

*Turkish-Soviet Relations During World War II and the
Activity of an Effective Ambassador: Activities of Sergey
Aleksandrovic Vinogradov*

ss. 919-938

ADİL ADNAN ÖZTÜRK

*Sessizlerin Çığı: Aydın İli İncirlioğa İlçesine
Yerleşen Ahıska Türkleri Örneği*

*The Cry of the Voiceless: The Case of Ahıska Turks Who
Settled in Incirlioğa District of Aydın Province*

ss. 939-960

ALPASLAN ÖZTÜRKÇİ

*I. Menderes Hükümetinin Programına Parti
İçinden Tepkiler*

*Internal Party Reactions to the Programme of the
Menderes Government*

ss. 961-974

RECEP ARSLAN-HAKAN TÜRKKAN

*Türkiye-Libya İlişkileri
(1960- 1969)*

*Turkey-Libya Relations
(1960- 1969)*

ss. 975-992

ADNAN KARA

*Tarih Felsefesi ve Zihniyet İlişkisi Bağlamında
Tarihyazını Üzerine Bir
Değerlendirme*

*An Evaluation of Historiography in the Context of the
Relationship Between Philosophy of History and
Mentality*

ss. 993-1006

AYŞE ERYAMAN

*Dil İnkılabı'nın TBMM'ye
Yansıması (1923-1938)*

*Reflection of the Language Revolution on the
TBMM (1923-1938)*

ss. 1007-1022

ÇEVİRİ MAKALESİ

TRANSLATION ARTICLE

MİHALY DOBROVİTS (çev. HASAN YALÇIN)

Türklerin Otuz Boyu

The Thirty Tribes of the Turks

ss. 1023-1028

KİTAP İNCELEMESİ

BOOK REVIEW

FATİH ORTA

Çetin Kaya'nın Çağatay Hanlığı-Büyük Moğol Kağanlığı Arasındaki Siyasi İlişkiler (Başlangıcından 1320 Yılına Kadar) adlı eserinin incelemesi

Review of the book Political Relations between Chagatai Khanate and Great Mongol Khaganate (From the Beginning to 1320) by Çetin Kaya

ss. 1029-1030

YAZIM KURALLARI

ss. 1031-1034

